

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VIII. Casuistarum argumenta repelluntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

minoris non valeat quam hereditas ipsa, vel legatum, uti demonstravimus agendo de contractu mutuo.

82 15°. sequitur quoque propositio 30°. *Est viro honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hac ignominia vitari nequit. Idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuisse percussus, & post inflatam alapam, vel solum fustis fugiat.* Quia injuria quam vir honoratus incurrit per inflationem alapæ, vel gravis calumniæ, plerumque æstimatur gravius malum, quam jactura aliquot aureorum. Si ergo ad impediendam jacturam istam occidere liceat; licebit & ad impediendam dictam injuriam.

83 Tandem sequitur quod dum dominus vel non poterit juridicè rem suam recuperare (defectu probationis) vel saltem id non poterit absque magnis expensis, aut molestiis, tunc poterit vi furem aggredi & occidere, non solum fugientem cum re furtiva (quod Adversarii passim admittunt) sed & postquam se recepit in domum suam, ibique rem illam pacificè aliquamdiù tenuit; poterit (inquam) ad recuperandam rem suam ipsum ibi occidere, si recuperationi resistat, & aliter sine magnis expensis & molestiis recuperate nequeat. Hoc autem licet Vasquez, Lessius & Bonacina, apud Dianam p. 8. tr. 7. resol. 47. putent non esse inconveniens (quia quilibet habet jus (inquiunt) per seipsum recuperandi rem suam, etiam recuperatione occisiva, dum non est spes aliter recuperandi absque magnis molestiis) esse tamen inconveniens probatur, quia si hoc liceret pro recuperatione boni sublatis, liceret & pro extorquenda solutione debiti injustè negati. Et si liceret pro recuperatione boni fortunæ, liceret & pro recuperatione honoris, dum absque magnis molestiis juridicè obtineri non posset satisfactio læsi honoris. Quæ tamen asserti non possunt licita, nisi totus mundus horrendis confusionibus ac cadibus exponatur. Unde propositionem hanc P. Stephani Jesuitæ: *Non solum vitam, sed etiam bona temporalia, quorum jactura esset damnum gravissimum, licitum defensione occisiva defendere. Fatemur rariùs licitum esse Ecclesiasticis... Si tamen aliquando futurum contingat tale malum (id est gravissimum damnum) etiam ipsis licitum erit bona ista cum occisione furis defendere,* Clerus Gallicanus anno 1700. perniciosam & erroneam declaravit.

CAPUT VIII.

Casistarum argumenta repelluntur.

84 **T**amet si assertio nostra tot & tam firmis fulciatur argumentis, ei nihilominus contradicunt Cajetanus, Bannez, Arragonius, Tannerus, Azorius, Lessius, Malderus, Sylvius, Amicus disput. 36. ubi tamen ingenuè fatetur quod nec divinum, nec humanum jus expressè permittit occisivam bonorum temporalium defensionem. Quod ipsi sufficere debuisse ad abjiciendum sanguinariæ illius defen-

sionis patrocinium: cum absque expressa Dei permissione privatis non liceat, hominem, ad imaginem Dei creatum, occidere; nec Authorum istorum opinio solidis nitatur argumentis, ut jam ostensum eo.

Objicies ergo 1°. caput *interfecisti* de homicid. 2°. caput *olim* de restit. spoliat. 3°. caput *dilecto* de sent. excom. in 6.

Respondeo ad 1um. capite illo dici quidem, *Si sine odii meditatione, te tuaque liberando interfecisti, immunis es, &c.* sed imprimis sensus est quod talis immunitas est à pœna & pœnitentia canonica in foro externo, non immunitas à culpa in foro interno, ut rectè Fagnanus. Qui insuper demonstrat non agi ibi de defensione rerum tantum, sed rerum & persona simul, uti docent communiter Canonistæ, quidquid in contrarium nonnulli Theologi dicant: quia (inquit) Canonum interpretatio est propria *messis Canonistarum*, & reverèly te tuaque significat defensionem rerum & personæ simul; non enim importat copulam disjunctivam vel, sed copulativam &; ideòque verba illa accipi debent copulativè, non disjunctivè.

Nec refert quòd in initio dicatur disjunctivè, *interfecisti furem, aut latronem.* Quia, ut rursum bene Fagnanus, prior illa particula, quæ indistinctè loquitur, debet declarari per secundam specialiter loquentem, juxta text. in L. *quemadmodum*, aded ut sit sensus: *interfecisti furem, qui te & tua invalerat; ubi comprehendi poterat absque occisione; age pœnitentiam.* Si autem *interfecisti*, ubi comprehendi non poterat, te tuaque liberando; non teneris agere, nisi ad cautelam. Huc utque Canonista ille celeberrimus.

Ad 2um. respondeo caput *olim* non facere ad 87 propositum, quia nulla ibi mentio de occisione, sed de violenti usurpatoris expulsiōne citra occisionem.

Ad 3um. eadem est responsio, quia nulla etiam ibi mentio est de occisione, sed solum approbatur defensio, quæ Decanus Aurelianensis temporalia bona Ecclesiæ suæ & corporali & spiritali adminiculo; quasi duobus quodammodò gladiis defenderat, ipsi scilicet corporaliter resistendo, & dum corporalis illa resistentia non sufficeret (suffecisset autem si fuisset cum occisione invaloris) ad arma spiritalia, excommunicationem scilicet & interdictum recurriendo. Ex quo nihil nec per apparentiam contra assertionem nostram.

Objicies 4°. bona temporalia sunt media necessaria ad conservationem vitæ, exercitiumque virtutum.

Respondeo, certum esse 1°. bona non esse materiam necessariam virtutum; imò frequentius esse materiam vitiorum. 2°. nec esse media, sine quibus salus corporalis & spiritalis haberi nequeat. Cum pauperes iis carentes & corpore vivant, & majorem ex paupertate sua salutis suæ fiduciam, juxta Evangelium, concipere valeant, quam divites

ex bonorum temporalium abundantia. 3°. id quod absolutè necessarium est ad salvandam corporis vitam, adeò esse modicum, ut illius invasio casus penè sit metaphysicus, de quo quaestio nostra non procedit. 4°. ne pro defensione quidem istius necessarii ad vitam corporalem esse licitum occidere: cum id ne quidem licitum sit ad vitæ propriae defensionem.

90 **Objicies 5°.** non tenemur res nostras sine re perdi, vel certo eas perdendi periculo exponere, ut iniqui aggressoris vita servetur, quam ipse, si velit, servare potest, me cum rebus meis in pace relinquendo.

91 **Respondeo,** multiplici Dei præcepto, & amoris ordine, nos teneri perdere potius res nostras, quam pro vilibus rebus, quas contemni oportet, humanâ cæde pollui, ut constat ex dictis capite præcedenti. Unde possumus quidem res nostras defendere, etiam vim vi repellendo, sed salvo amoris ordine, & citra occisionem. Cùm enim debeamus pro fratribus, etiam inimicis & invasoribus nostris animas ponere, nobis profectò licitum non est pro rerum nostrarum defensione animam fratribus æternùm eripere.

Objicies 6°. etiam si debeam, cæteris paribus, præferre bonum proximi, superioris ordinis, proprio bono inferioris ordinis; non tamen ubi cætera non sunt paria: quia jus innocentis ad bonum inferioris ordinis, præferendum est juri nocentis ad bonum superioris ordinis.

Respondeo 1°. argumentum nimis probare, quòd utique possem injustum invasorem occidere pro defensione juris quod habeo ad pomum mihi retinendum, quòdque possem animam proximi annihilare (si hoc foret necessarium, & intra spheram activitatis meæ) pro tuenda pecunia mea, vel etiam corporali vita.

2°. negando antecedens, sic intellectum, ut possem auferre proximo bonum superioris ordinis pro conservatione boni inferioris ordinis: quia hoc est contra ordinem amoris, & contra Authoris vitæ voluntatem.

92 **Objicies 7°.** injustus aggressor bonorum meorum non habet jus tuendi vitam suam cum injuria mea.

Respondeo ipsum habere jus tuendi vitam suam adversum illum qui eam ipsi eripere vult pro tuitione bonorum inferioris ordinis; sicut adulter, repertus in flagranti delicto, habet jus tuendi vitam suam adversus maritum adulteræ, volentem eam ipsi eripere. Nec magis unum quam alterum facere injuriam in defensione vitæ suæ contra invasorem illius, sed solum injuriam facere in adulterio, vel furto.

93 **Objicies 8°.** assertio nostra audaciores reddit fures & latrones ad furta sua & rapinas.

Respondeo 1°. sicut Ecclesia negans marito adulteræ facultatem occidendi uxorem in adulterio deprehensam, audaciores non reddit adulteros; sic assertio nostra audaciores

Tom. II.

non reddit fures & latrones: utpote qui sufficienter coerceri queunt pœnis à Jure statutis, quas magis timent, quam peccatum.

2°. majus esse periculum humano generi à sententia Adversariorum: utpote quæ homicidii patrociniatur, & perditionibus animarum; damnantur enim ferè tot animæ, quot ejusmodi fures & latrones occiduntur. Sapius est autem temporalia omnia perire, quam vel animam unam. Concludo proinde cum Innocentio IV. in cap. si verò de sent. excom. quòd *si quis pro rebus occidat, incidit in canonem, quia excedit modum cap. suscepimus de homicid.*

CAPUT IX.

Occidere non licet injustum invasorem pudicitie.

Contrarium putant Wiggers, Sylvius, &c. 94

Sed præ illis audiendus est Augustinus l. 1. de lib. arb. c. 5. dicens: *De pudicitia quis dubitaverit, quin ea sit in ipso animo constituta, quandoquidem virtus est, unde à violento stupratoris eripi non potest? ... Quapropter legem quidem non reprehendo, quia tales impunè permittit interfici; sed quo pacto istos defendam, qui interficiunt, non invenio.* Similia habet l. 1. de Civit. Dei ubi postquam per aliquot capita ostendit, servandæ pudicitie prætextu non esse licitam sui occisionem, (quia, ut c. 18. virgo quæ à violento stupratoris opprimitur, nullum verum bonum amittit; non enim animi castitatem: quia eam nullus sine consensu suo amittit; non etiam corporis castitatem: quia *proposito animi casto permanente, per quod etiam corpus sanctificari meruit, nec ipsi corpori auferat sanctitatem violentia libidinis aliena.*) Cap. 24. concludit, illicitam esse sui ipsius, vel etiam invasoris occisionem: *quis ergo iam malus error obrepit, ut homo se occidat, vel quia in eum peccavit, vel ne in eum peccet inimicus; cum vel peccatorem, vel peccatum ipsum occidere non audeat inimicum? Ne scilicet peccet contra præceptum Non occides, pudicitie invasorem occidendo sine auctoritate Dei, qui nullibi legitur facultatem dedisse occidendi pudicitie invasorem. Et ne occidat hominem in flagranti crimine, æternâ proinde morte damnandum.* Et hoc quidem absque necessitate: cum violenter oppresso corpore nullum verum bonum amittatur; imò castitas ipsa duplicetur ad coronam, ut verè S. Lucia dixit. Nihil proinde amittitur nisi clautura pudoris per pelliculam quandam, ut aliqui volunt, vel per claustrum pudoris compressionem, ut aliis placet. Quæ profectò compressio vel pellicula, non est verum bonum, magis quam corporalis pulchritudo, vel saltem non est tantum bonum, pro cuius defensione invasori liceat inferre damnum incomparabiliter majus, mortem scilicet temporalem & æternam, contra præceptum *Non occides.*

Duo quidem objiciunt, qui contra sentiunt. 95
1°. nisi pudicitia invasor occidatur, pericu-